

DRUGI MEĐURESORNI DIJALOG ZA UNAPREĐENJE POLITIKE ZAŠTITE PRAVA POTROŠAČA U REPUBLICI HRVATSKOJ

OSNOVNI STANDARDI DODJELE FINANCIJSKIH SREDSTAVA IZ JAVNIH IZVORA PROGRAMIMA I PROJEKTIMA UDRUGA ZA ZAŠTITU PRAVA POTROŠAČA

Vesna Lendić Kasalo
Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske
Zagreb, 26. veljače 2019.

Normativni okvir za djelovanje udruga

- ❑ **Zakon o udrugama (NN 74/14; NN 70/17)**
 - Zakon stupio na snagu 1. listopada 2014.
 - sve udruge bile su dužne uskladiti svoje statute s ovim Zakonom u roku od godinu dana od stupanja Zakona na snagu (do 1. listopada 2015.)
 - cilj donošenja novog Zakona o udrugama:
 - osiguravanje učinkovitog djelovanja udruga sa svojstvom pravne osobe
 - stvaranje preduvjeta za djelotvorno financiranje programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge u Republici Hrvatskoj
 - Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra udruga
 - Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (NN 26/15)
- ❑ **Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 121/14)**

Financiranje programa i projekata udruga iz javnih izvora

Izvor sredstava	Dodijeljeni iznos u 2015. (kn)	%	Dodijeljeni iznos u 2016. (kn)	%
Sredstva iz proračuna gradova	397.157.789,76	23,74	421.710.799,87	24,2
Sredstva iz dijela prihoda od igara na sreću	359.741.156,20	21,50	372.351.469,28	21,4
Sredstva iz državnog proračuna	304.952.647,99	18,23	230.926.369,60	13,3
Sredstva iz proračuna Grada Zagreba	215.041.315,26	12,86	262.067.072,46	15,0
Sredstva iz proračuna općina	139.042.928,02	8,31	164.830.858,62	9,5
Sredstva iz EU fondova	99.907.093,72	6,00	106.957.246,22	6,1
Sredstva iz proračuna županija	98.226.989,68	5,87	114.941.837,26	6,6
Sredstva iz proračuna trgovačkih društava u vlasništvu RH i JLPS	31.236.798,32	1,86	38.978.456,75	2,2
Sredstva iz dijela prihoda turističkih zajednica	16.913.422,31	1,01	13.180.927,56	0,8
Sredstva iz dijela HRT pristojbe	4.079.162,55	0,24	4.603.961,06	0,3
Sredstva iz naknade za zaštitu okoliša	3.343.477,44	0,20	3.022.911,91	0,2
Sredstva iz ostalih inozemnih fondova (Fondovi zemalja Europskog gospodarskog prostora i Kraljevine Norveške)	2.339.624,31	0,14	4.908.852,70	0,3
Ostali izvori (lučke i cestovne uprave...)	/	/	1.976.802,30	0,1
Nefinancijska sredstva (nacionalna razina)	332.400,91	0,02	1.872.689,80	0,1
Ukupno	1.672.699.179,11	100,00	1.742.330.255,39	100,00

Programi i projekti udruga od interesa za opće dobro

- pojmovno određenje programa i projekata od interesa za opće dobro:

ZAOKRUŽENI I TEMATSKI JASNO ODREĐENI SKUPOVI/SKUP AKTIVNOSTI KOJE SU U SKLADU S VREDNOTAMA PROPISANIMA USTAVOM RH, TE ČIJE PROVOĐENJE KROZ DUGOROČNI ILI VREMENSKI OGRANIČENI ROK DJELOVANJA DAJE VIDLJIVU DODANU DRUŠTVENU VRIJEDNOST KOJOM SE PODIŽE KVALITETA ŽIVOTA POJEDINCA I UNAPRJEĐUJE RAZVOJ ŠIRE DRUŠTVENE ZAJEDNICE

- 40-tak različitih aktivnosti udruga od interesa za opće dobro među kojima je i zaštita prava potrošača
- mogućnost posebnim propisima utvrditi porezne olakšice i druge povlastice za udruge koje provode programe ili projekte od interesa za opće dobro

Tko i kako može financirati programe i projekte udruga?

SREDSTVIMA IZ JAVNIH IZVORA

- državni proračun (uključujući i sredstva od igara na sreću)
- proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- javni fondovi i prihodi javnih trgovačkih društava i drugih javnih institucija
- fondovi Europske unije
- inozemni javni izvori

TKO

- nadležna državna tijela (ministarstva, Vladini uredi)
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- druge javne institucije
- trgovačka društva u vlasništvu RH i JLPS
- druge pravne osobe kada iz javnih izvora financiraju programe i projekte udruga, doniraju odnosno sponzoriraju udruge

KAKO

- sukladno kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge koji se uređuju **Uredbom o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge**

Što se uređuje Uredbom

- ✓ obveznici primjene Uredbe
- ✓ preduvjeti koje mora osigurati **davatelj financijskih sredstava:**
 - **financijska sredstva,**
 - **organizacijski kapaciteti i**
 - **ljudski resursi**
- ✓ **osnovni standardi** i postupci financiranja, ugovaranja i praćenja provedbe projekata i programa od interesa za opće dobro iz javnih izvora **koje mora primjenjivati davatelj financijskih sredstava**
- ✓ **mjerila koja trebaju ispunjavati udruge** koje provode programe i projekte od interesa za opće dobro
- ✓ **nadležnosti i aktivnosti Ureda za udruge** Vlade Republike Hrvatske u koordinaciji praćenja financiranja programa i projekata za opće dobro koje provode udruge
 - ✓ izrada Priručnika za postupanje u primjeni Uredbe s ogleđnim primjerima natječajne dokumentacije
 - ✓ savjetovanje i edukacija davatelja sredstava na svim razinama
 - ✓ izrada godišnjeg izvještaja o financiranju programa i projekata udruga iz javnih izvora i primjeni Uredbe

Kada se primjenjuje Uredba?

Kada se udrugama odobravaju financijska sredstva iz javnih izvora za:

- provedbu programa i projekata kojima se ispunjavaju ciljevi i prioriteta definirani strateškim i planskim dokumentima
- provedbu nacionalnih, regionalnih i lokalnih programa javnih potreba utvrđenih posebnim zakonom
- obavljanje određene javne ovlasti povjerene posebnim zakonom
- pružanje socijalne usluge temeljem posebnog propisa
- sufinanciranje obveznog doprinosa korisnika financiranja za provedbu programa i projekata ugovorenih iz fondova Europske unije i inozemnih javnih izvora
- podršku institucionalnom i organizacijskom razvoju udruge
- programe ili projekte zapošljavanja
- donacije i sponzorstva i
- druge oblike i namjene dodjele financijskih sredstava iz javnih izvora

Kada se udrugama odobravaju nefinancijske podrške u pravima, pokretninama i nekretninama

Specifičnosti primjene Uredbe na regionalnoj i lokalnoj razini

Kriterije, mjerila i postupke iz Uredbe **na odgovarajući način** primjenjuju i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave kada iz javnih izvora (proračuna županija, gradova i općina) financiraju programe i projekte udruga, ako posebnim propisom nije drugačije uređeno:

sukladno odgovarajućim strateškim dokumentima na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini, utvrđuju prioritete za dodjelu financijskih sredstava programima i projektima i za to planiraju sredstva u proračunu, odnosno financijskom planu za narednu kalendarsku godinu

osiguravaju financijska sredstva, organizacijske kapacitete i ljudske resurse za primjenu osnovnih standarda financiranja, ugovaranja i praćenja provedbe i vrednovanja rezultata programa i projekata iz svoga djelokruga

sustavno izgrađuju sposobnosti, posebna znanja i vještine svojih zaposlenika koji rade na poslovima dodjele financijskih sredstava, ugovaranju i praćenju provedbe programa i projekata sukladno Uredbi

usklađuju svoje opće akte kojima se uređuje financiranje i ugovaranje programa i projekata s odredbama Uredbe

izvještavaju Ured za udruge o dodijeljenim sredstvima

Osnovni standardi financiranja programa i projekata udruga iz javnih izvora

- A) planiranja financiranja
- B) provedbe financiranja
- C) praćenja i vrednovanja financiranja i izvještavanja

A) Osnovni standardi planiranja financiranja

1. utvrđivanje prioriteta za financiranje na godišnjoj razini
2. financiranje se provodi putem javnog natječaja ili javnog poziva
3. objava godišnjeg plana natječaja na internetskim stranicama
4. javni natječaj mora sadržavati uvjete za prijavu, mjerila za ocjenjivanje, postupak odobravanja i postupak podnošenja prigovora
5. javni natječaj mora biti otvoren najmanje 30 dana
6. unaprijed poznat broj projekata, najniži i najviši iznos za financiranje
7. unaprijed utvrđeni postupci za sprječavanje sukoba interesa u provedbi natječaja

B) Osnovni standardi provedbe financiranja

1. natječaj provodi posebna ustrojstvena jedinica ili povjerenstvo
2. propisana natječajna dokumentacija
3. podrška potencijalnim prijaviteljima - javni odgovori na pitanja i/ili radionice za izradu projektnih prijava
4. način dostave prijava – elektronički i/ili u papirnatom obliku
5. provjera ispunjavanja formalnih natječajnih uvjeta
6. prijavljene projekte ocjenjuje stručno povjerenstvo
7. članovi povjerenstva potpisuju izjavu o nepristranosti i povjerljivosti
8. troškovi rada povjerenstva dio su troškova cjelokupnog natječaja
9. rezultati natječaja javno se objavljuju
10. svaki prijavitelj dobiva pisanu obavijest o ocjeni projekta
11. mogućnost naknadnog uvida prijavitelja u zbirnu ocjenu kvalitete svog prijavljenog programa ili projekta,
12. mogućnost podnošenja prigovora na odluku o neispunjavanju propisanih uvjeta natječaja, odnosno na odluku o dodjeli financijskih sredstava,
13. obvezno sklapanje ugovora o financiranju
14. pribavljanje izjave prijavitelja o nepostojanju i izbjegavanju dvostrukog financiranja
15. arhiviranje dokumentacije vezane uz programe i projekte koji nisu odobreni za financiranje

Osnovni standardi praćenja i vrednovanja financiranja i izvještavanja

1. praćenje provedbe aktivnosti odobrenih programa i projekata i namjenskog trošenja financijskih sredstava, vrednovanje učinaka natječaja na temelju praćenja provedbe programa ili projekata
2. podnošenje godišnjeg izvještaja o dodijeljenim financijskim sredstvima iz javnih izvora, provedenim postupcima i učincima financiranih programa i projekata Uredu za udruge

Mjerila koja mora ispunjavati udruga koja koristi sredstva iz javnih izvora

- ✓ upisana u Registar udruga i Registar neprofitnih organizacija
- ✓ statutom opredijeljena za obavljanje djelatnosti i aktivnosti koje su predmet financiranja i kojima promiče uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom
- ✓ mora uredno ispunjavati obveze iz svih prethodno sklopljenih ugovora o financiranju iz javnih izvora
- ✓ mora uredno plaćati doprinose i poreze te druga davanja prema državnom proračunu i proračunima jedinica lokalne samouprave
- ✓ protiv udruge, odnosno osobe ovlaštene za zastupanje udruge i voditelja programa ili projekta ne vodi se kazneni postupak i nije pravomoćno osuđen za prekršaj ili kazneno djelo iz članka 48. Uredbe
- ✓ udruga mora imati organizacijske kapacitete i ljudske resurse za provedbu projekta i transparentno upravljanje javnim sredstvima
- ✓ dodatni uvjeti koje propiše davatelj financijskih sredstava (volonteri, umrežavanje, međunarodne aktivnosti, zapošljavanje, međusektorsko partnerstvo u provedbi projekta i sl.)

Financijska sredstva bez javnog natječaja dodjeljuju se iznimno

u opravdanim i iznimnim slučajevima, kada **nepredviđeni događaji** obvezuju davatelja financijskih sredstava da u suradnji s udrugama žurno djeluje u rokovima u kojima nije moguće provesti standardni natječajni postupak i problem je moguće riješiti samo izravnom dodjelom financijskih sredstava

kada udruga ili skupina udruga ima **isključivu nadležnost** u području djelovanja i/ili zemljopisnog područja za koje se financijska sredstva dodjeljuju ili je udruga jedina organizacija operativno sposobna za rad na području djelovanja i/ili zemljopisnom području na kojem se financirane aktivnosti provode

kada je udruga **na temelju propisa** izrijeком navedena kao provoditelj određene aktivnosti

kada se prema mišljenju nadležnog povjerenstva **jednokratno** dodjeljuju financijska sredstva do 5.000 kuna za aktivnosti koje iz opravdanih razloga nisu mogle biti planirane u godišnjem planu udruge, a ukupan iznos tako dodijeljenih sredstava iznosi najviše 5% svih sredstava planiranih u proračunu za financiranje svih programa i projekata udruge

Koordinacija i izobrazba o primjeni Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge

Ured za udruge Vlade RH

- ✓ koordinira pripremu, provedbu i praćenje javnih natječaja
 - ✓ organizira INFO DANE
 - ✓ objavljuje godišnji plan natječaja
 - ✓ osigurava razmjenu informacija među davateljima
 - ✓ provodi savjetovanja i izobrazbu o primjeni Uredbe
 - ✓ izrađuje Priručnik za primjenu Uredbe
- ✓ izrađuje izvještaje o financiranim programima ili projektima udruga i drugih organizacija civilnoga društva iz javnih izvora na nacionalnoj, područnoj i lokalnoj razini te iz fondova Europske unije o kojima izvještava Vladu Republike Hrvatske i zainteresiranu, odnosno opću javnost

Primjena Uredbe na programe i projekte udruga za zaštitu prava potrošača

- 141 udruga za zaštitu prava potrošača u Registru udruga (od 52.177)
- Programi i projekti udruga potrošača provode se na nacionalnoj i lokalnoj razini
- Financiraju se iz državnog proračuna (sredstva od igara na sreću) i proračuna JLP(R)S
- Fondovi EU?
- Vlastiti prihodi (članarine, donacije)?
- Ostali prihodi?

Kontakti:

info@udruge.vlada.hr

<https://udruge.gov.hr/>

